

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le poštasto in za dostavo frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1 25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	...	60—	72—	108—
3	...	30—	36—	54—
1	...	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vprašanje industrijskih kreditov.

Beogradska „Politika“, vodilni list v naši prestolici, ki ima navadno dobre informacije in ima dobre zveze tudi s finančnim ministrom Stojadinovićem, je v rubriki „Finansijske i narodna privreda“ objavil dne 11. marca pod gornjim poglavjem članek, ki je jako značilen za presojo nazorov in vodstvu Narodne banke ter jako pereč za industrijo v državi vobče in v Sloveniji posebej. Zanimljivo bo naše gospodarske kroge in publiciste. Našim čitateljem je znano, da se naše gospodarske korporacije spričo davečne denarne tesnote zavzemajo za obilnejše obratne kredite pri Narodni banki. Krediti pri ljubljanski in mariborski filijalki znašajo nekako 160—180 milijonov dinarjev. Za sedanje prilike, cene surovin in mezne zahteve, je to gotovo malo. Pri nas je dokaj stare industrije s solidno podlago in izkušenim vodstvom. Res je še preveč tuje brez udeležbe domačega kapitala, ali da je industrija v Sloveniji nemška se vendar danes ne more trditi. Našim podjetnikom se mora zapisati v dobro, da vrše svojo dolžnost napram državi s plačilom davkov in z državnimi dobavami, za katere imajo kolosalne neplačane terjatve pri državi. Nadejamo se, da se bo Narodna banka vendar odločila temeljem novih polvedb o kreditnih sposobnostih za večje kredite do tembolj, ker gredo še vedno navzlic protestom odviski našega denarnega središča v Hipotekarno banko in tudi druge zavode. Politika piše: »Hkratu z bankami apelira tudi naša industrija na velikodušnost Narodne banke, da se ji pride potom dovoljenja večjih kreditov nasproti ter ji omogoči njen napredek. Ona smatra papirno inflacijo za jedini izhod iz sedanje denarne krize in zategadelj misli, da je stališče ministrstva financ in Narodne banke glede vprašanja papirne inflacije pozrešno. Domača industrija je jedna najvažnejših faktorjev našega gospodarskega življenja. To je sicer i sam upravni odbor Narodne banke konstatiral v svojem zadnjem letnem poročilu. Važnost industrije ne more nikdo prerekati in v resnici je dolžnost merodajnih faktorjev, da njej dajejo na vse mogoče načine materialne možnosti, kakor tudi različne povlastice, da se mora uspešno in neovirano razvijati in napredovati. Ali vendar, kar se tiče naših finančnih

prilik in specialnega položaja naše industrije, treba je imeti v vidu izvestne činjenice.

Pred vsem Narodna banka po svojem pozivu nima vloge stvaritelja industrije. Njen novčani karakter ji nalaga dolžnost, da vodi v prvem redu račun o svoji likviditeti in da dovoljuje kredite na bazi kratkodobnih kreditov. Naša emisijska ustanova more dati pomoč industriji samo v kolikor gre za pokrivanje potreb po obratnih kapitalih. Ako bi ona dajala denarno pomoč radi industrijskih investicij, bi na ta način sama postala akcionar industrijskih podjetij, a tega se ne more in ne sme zahtevati od naše vrhovne kreditne ustanove. Likviditeta Narodne banke in njena pametna bančna politika sta dva elementa, s katerima ona ustvarja svoj kredit in svojo sigurnost. In kredit Narodne banke je državni kredit, kajti, če gre za oceno našega finančnega stanja, inozemstvo na prvem mestu išče materiala v bilanci Narodne banke. Kadar gre za vprašanje zaključanja kakavega inozemskega posoila v inozemstvu, je naša država vedno dolžna, da po kaže bilanco Narodne banke in dokaže ž njo povolnost našega finančnega stanja.

Naša industrija napenja svoje sile. Ona je dosedaj vedno porajala kapitale. Med tem pa je treba, da ona enkrat prične ustvarjati kapitale. Ona postane prava industrija šele tedaj, kadar prične one kapitale, koji so v nji vloženi, dvigati. Ona ne more biti večno Danajidin sod! Za to je Narodna banka zavzela pravilno stališče, ko je izjavila preko svojega upravnega odbora, da smatra za koristno samo one industrijske grane, katerim naš milieum in naše prilike dovoljujejo uspešni razvoj. Industrija, katera nima zadosti pogojev za napredek, predstavlja »čisto nacionalno izgubo«. Ta izreba je tem večja, ker obstoji v vseh deželah in tudi pri nas pomikanje kapitala. Zato treba svobodno kapitale vporabljati samo tam, kjer je osiguran maksimalni dobiček za ekonomijo nacionalnega dela.

Francoska novčana banka je bila od nekada napadana zbog svoje slabe pomoči, katero je dajala domači industriji, ali za to je njena finančna in bančna politika v vseh deželah služila za vzor. Naposled naša Narodna banka, kakor tudi finančno

ministrstvo ne obstojita samo zaradi jačenja industrije, marveč morata imeti v vidu občne nacionalne interese na prvem mestu one uradnikov, seljakov, delavcev itd., to je konsumentne mase. Naj industrijalci samo znižajo cene, pa pridejo lahko do potrebne kapitala, ker na ta način omogočijo kupovno moč potrošnikov.

Naposled, kadar se pravi »naša domača industrija«, s tem ni ničesar rečeno, ako se ne obrazloži, kaj treba razumeti pod tem izrazom, s katerim mnogi paradirajo, ustvarjajo iz sebe borce za domačo industrijski napredek. Pri nas imamo dve vrsti industrije: jedna je v resnici naša domača, ali druga, koja se nazivlje z istim imenom n naša domača. Naša mlinarska industrija je v rokah Madžarov, sladkorna industrija je prav tako v rokah Madžarov in Česlovakov, a slovenska industrija je v rokah Nemcev. Ali moremo mi štiti v naši zemlji elemente, kateri so vidno izrazili svoje nezadovoljstvo proti tej državi? Ali se more lahkega srca dovoliti napredek za ceno materialnih žrtv naše »domače industrije«, kadar višek njenega dobička in dividend ide preko naših granic tja, kamor lete želje in simpatije jednega dela naših podanikov, kateri na naših tleh žive in eksploatirajo naša tla? Današnje volilne parole naših domačih industrialcev so proti tej državi ali ne proti državotvornim strankam. Zato je dolžnost ministrstva financ, da dela razliko izmed naše domače in »naše domače« industrije in da v resnici pomaga oni industriji, katera je naša in to ne na bazi strankarske naklonjenosti, marveč imajoč pred očmi splošne interese. Nam so dobrodošli tuji kapitali in njihov prihod v našo državo se mora na vse načine dopuščati, kakor tudi osigurati njihov dohodek, ali nam niso potrebni »domači industrialci«, kateri s svojo prisotnostjo delajo proti naši državi, katera je ustvarjena za celo velikih žrtv.

Kakor uvodoma rečeno, bo treba o tem predmetu še razpravljati, da se razčisti pojmi in da pridemo do pravega stališča.

Dr. F. W.

**Zbirajte znamke
za „Jugoslovensko Matino“!**

Politična situacija v permanentni krizi.

RADIKALI SONDIRAJO TEREN PRI VSEH SKUPINAH. — OFICIJELNI VLA-DIN ZASTOPNIK PRI RADICU. — ZADNJI POSKUSI ZA SESTAVO DELA-ZMOŽNEGA PARLAMENTA — SVARILU RADICU.

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Nestrane politični položaj je resen, težaven, kriza je permanentna in situacija se ni tekem zadnjih dni premaknila ni za korak dalje k izboljšanju. Sedanje periodo po končanih volitvah lahko označujemo kratko za dobo političnih neobveznih debat, razmotrivanj, za dobo grupacije revizionističnih skupin na eni strani in na drugi strani za dobo, ko radikalni voditelji poskušajo sondirati teren za ustvaritev delazmožnega parlamenta. Zadnji poskusi do danes še niso pokazali pozitivnih uspehov. Tekom večeršnjega dneva je politična kronika beležila najvažnejši dogodek v Zagrebu, da je tja prispel minister poljedelstva in vode dr. Givo Supilo ter kot vladin poslanec stopil v razgovore z voditeljem revizionističnega bloka Stjepanom Radićem.

Po informacijah Vašega dopisnika bo trajalo to sondiranje terena od strani vlade še do 12. t. m., nakar bo vlada, ozirajoč se na dobljene informacije in položaj države, pričela aktivno posegati v rešitev krize. Dne 12. aprila so določene važne seje dveh parlamentarnih klubov. V Beograd je sklicana plenarna seja demokratskega kluba. Isti dan nameravajo imeti sestanek tudi vsi radikalni poslanci.

O sejah ministrskega sveta prihajajo v javnost sedaj zelo redka poročila. Člani vlade varujejo vse sklepe glede hrvatskega vprašanja oz. glede revizionističnega bloka v najstrožji tajnosti. Za presojo položaja prihajajo v poštev edine dnevniki komunikacij, ki jih izdaja minister pravde dr. Laza Marković zastopnikom tiska.

Minister pravde je izjavil večeraj novinarjem, da vlada sedaj še ne misli na razpust nove skupščine, ker so nove volitve skrajno možno sredstvo in bi bile odvisne ne samo od položaja kake stranke, marveč od celokupnega državnega položaja.

Vlada na Hrvatskem ne misli uvažati obsednega stanja, ker po dosedanjih poročilih vlada na Hrvatskem in v Slavoniji popolen red in mir.

O bloku Radić - Korošec - Spaho nima vlada zanesljivih poročil in je povsem videti, da ta blok še ni sestavljen in je še potrebno, da razpravljajo o podrobnostih.

Radikalna stranka bo nastopila proti vsaki zahtevi po reviziji, in če bi ta blok prekorachil meje zakona in ustave, vlada nastopi z intervencijo v Zagrebu.

»Mi imamo vtis, da je Radić pripravljen iti še dalje preko parlamentarne borbe«, tako je izjavil minister dr. Marković o Radićevi akciji. — »Radićeva izjava, da ne priznava zakonov, je bolj platoniskega značaja.«

G. Pašić ne poda demisije, dokler ne nastopi kak politični dogodek, ki bo to zahteval. Glede današnje seje finančnega odbora pa je minister izjavil, da vlada ima vanj zaupanje.

Včerajšnji ministrski svet, ki je trajal dve uri, je nadaljeval načelno in splošno debato o notranji politiki. Z zadovoljstvom je vlada sprejela sklepe finančnega odbora glede izenačenja draginskih doklad železniškim uslužbencem državnih železnic. O poteku politične debate pa člani ministrskega sveta ne izdajajo novinarjem absolutno nikakih informacij in je sedaj tisk, kakor že gori omenjeno, navezan le na generalne izjave ministra pravde. Toliko pa je sedaj znano, da je snočna seja soglasno konstatirala težavnost in resnost položaja, v katerem se nahaja ne samo radikalna stranka, ampak tudi državna misel. Nekateri radikalni krogi še vedno pričakujejo, da bo mogoča obnovitev stare demokratske radikalne koalicije. V tem oziru se že pojavljajo tudi v radikalnem tisku vabljivi glasovi. Pred 12. aprilom pa ni nikakor misliti na to, da bi se situacija popolnoma razbistrila in razčistila. Naravno je, da vlada formira na vseh frontah razgovore in skuša od vseh skupin dobiti jasno sliko. Vlada ne prihaja s svojimi konkretnimi predlogi in načrti, marveč povsod vrši le nalogo informativnega značaja.

Na drugi strani pa še vedno niso utihnili glasovi o amputaciji. Včerajšnje ugledno radikalno glasilo »Vreme« piše v daljšem članku o situaciji ter z neko resnostjo in odločnostjo zahteva, da se naj z operacijskim nožem odseče od državnega telesa IV. armijske oblasti in da se naj prepusti Hrvate in Slovence same sebi. Proti nasvetovanju metodi radikalnega glasila pa današnji jutranji demokratski tisk »Pravda«, »Demokratija« in drugi odločno protestirajo, češ, da se absolutno nikakor ne sme dovoliti, da bi se sicer težavni državni problem reševal po kakem enostranskem strankarskem receptu.

Zanimiv politični pojav pa je zadnje dneve opažati v Beogradu samem. Nastopilo je živahno gibanje za ohranitev državnega in narodnega edinstva. Z nacionalnim duhom prežeti elementi in

A. E. W. Mason:

48

KLIC NA POMOČ.

Roman.

Rodbina Tacé, ki je obstojala iz Adele in njenega soproga in Jeanne, njene matere, so bili navadni zločinci. Najeli so vilo v Ženevi z namenom, oropati nekatere vile ob jezeru. Toda sreča jim ni bila mila. Popis draguljev gospe Dauvray v oddelku »Iz ženskega sveta« v nekem ženevskem časopisu je privedel Adelo Tacé v Aix. Hotela je skušati zapeljati služkinjo gospe Dauvray, a je našla mojstra, ne pomočnika.

V mali kavarni je oni juljski popoldan Helena podučila svoje sokrivce, mirno in metodično, kakor bi bilo to, kar jim je predlagala, trgovska zadeva najnavadnejše vrste. Wethermill, ki je bil edini varni posredovalec, je šel v hišo v Ženevi, pobarval svoje lase in si nataknil brke, da izpopolni priprave. Pri preiskavi je pa vedno zatrpel, da pri nobenem teh sestankov ni bilo govora o umoru.

»Gotovo,« je rekel sodnik z divjim sarkazmom. »V takih pogovorih se vedno nekaj zamolči. Nekaj se kot samo sebi umljivo pusti v stran.«

In težko je razumeti, kako ne bi bil umor poglavni del njih načrta, če ne bi — — — — —

Toda pogledimo, kaj se je pripetilo.

Poglavje XVI.

Prvi koraki.

Petek pred zločinom sta gospa Dauvray in Celija verčeralje v vili des Fleurs. Ko sta pili kavo, je prišel Wethermill k njima. Ostal je pri njih, dokler ni bila gospa Dauvray gotova za odhod, in nato so vsi trije skupaj šli v bakaretne sobane. Toda tu, v množici ljudstva, so bili ločeni.

Harry Wethermill je zaljubljen gledal Celijo, kakor se spodobita za ljubima. Izgledalo je, kot ne bi bil imel oči za koga drugega. Šele po preteku ene ali dveh minut je dekle zapazilo, da gospa Dauvray ni več z njima.

»Lahko jo bomo našli,« je dejal Harry.

»Upam,« je odvrnila Celija.

»Sicer se pa ne mudi,« je rekel Wethermill in se nasmejaj, »in morda naju je nalašč pustila sama.«

Celija se je nasmejala.

»Gospa Dauvray je prijazna z menoj,« je dejala z zelo ljubko boječnostjo.

»In še bolj z menoj,« je rekel Wethermill z mehkim glasom, ki je rudeče nadahnil lice Celijo.

Med tem, ko sta se pogovarjala, je opazil gospo Dauvray, ki je stala pri eni mizi; blizu nje je bila Adela Tacé. Adela še ni napravila poznanstva z gospo Dauvray, to je bilo jasno.

Ta gotovo še ni ničesar slutila, a Adela se ji je korak za korakom približevala. Wethermill se je nasmehnil in Celija je to opazila.

»Kaj pa je?« je vprašala in njena glava se je obrnila v smeri proti gospe Dauvray.

»Kaj?« Vaša obleka mi ugaja — to je vse,« je hitro dejal Wethermill in Celija se je pogledala.

»Res?« je odvrnila z zadovoljnim nasmehom. Bila je temnomodra obleka, ki ji je izborna stala. »Veseli me. Mislim, da je lepa.« In šla sta naprej.

Wethermill je bil ob njeni strani cel večer. Pozneje je videl gospo Dauvray in Adelo Tacé. Toda sedaj sta bile skupaj in se pogovarjale. Prvi koraki so bili storjeni. Adela Tacé se je seznanila z gospo Dauvray. Celija ju je zapazila v istem trenutku.

»O, tu je gospa Dauvray,« je zaklicala in stopila za njo.

A Wethermill je zadržal dekle.

»Prav zadovoljno izgleda,« je dejal, in zares, gospa Dauvray se je veselo pogovarjala in z velikim zanimanjem, in njeni dragulji so se ji blesteli okoli vratu. Obrnila je glavo, videla Celijo, ji prijazno pokimala in jo pokazala svoji spremljevalki. Adela Tacé je z zanimanjem pogledala dekle in se zadovoljno nasmejala. Od te se ni bilo ničesar bati. Njena mladost in njena nežnost sta kazale, da bo prav lahka žrtev.

»Vidite, gospa Dauvray ne vpraša po vas,« je dejal Harry Wethermill. »Idimo igrat chemin-de-fer,« in ko je to izrekel sta šla v eno zadnjih soban.

Ni še ena ura pretekla in Celija je vstala in šla iskat gospo Dauvray. Našla jo je v resnem pogovoru z Adelo Tacé. Madame Dauvray se je takoj dvignila.

»Si pripravljena, da gremo, draga?« je vprašala in obrnila se je k Adeli Tacé. »To je Celija, madame Rossignol,« je dejala s posebnim naglasom.

Celija je bila na to vajena. Gospa Dauvray je bila ponosna na svojo družabnico in jo je rada kazala, kar dekletu ni prijalo. Tri ženske so spregovorile par besed in nato sta gospa Dauvray in Celija zapustile sobane in šle proti izhodu. Toda, ko sta odhajale, je postala Celija nemirna.

Bila je od narave izvanredno občutljiva za vtise. Njena hitra domnost je pripomogla »Velikemu Fortinbrasu« do njegovih uspehov. Imela je dar hitrega razumevanja. Ona ni sumnila ali sklepala ali premišljevala, temveč čutila. Tako je sedaj, ko še nista spregovorile besede, imela občutek, da je gospa Dauvray zelo razburjena, zelo zmedena. In bala se je vzroka tega razburjenja, te zmedenosti.

Med tem, ko sta se vozile domov v avtomobilu, je vprašala boječe:

nekateri rodoljubi so pričeli z gibanjem in nameravajo prihodnje dni v Beogradu sklicati manifestacijski shod za državno edinstvo in za edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. To gibanje se sedaj zelo širi.

— Zagreb, 30. marca. (Izv.) Današnje »Novosti« priobčjuje z datumom 29. t. m.: Danes (29.) zjutraj je prišel v Zagreb poljedelski minister dr. Gijvo Supilo, da vodi v imenu vlade razgovore z Radićem, kot glavnim zastopnikom na novo formiranega revizionističnega bloka, v katerega so vstopili Hrvatska republikanska seljačka stranka, Jugoslovanska muslimanska organizacija in Slovenska ljudska stranka. Danes opoldne je imel Radić skupen obed z dr. Spahom in njegovimi somišljeniki.

Okoli 3. popoldne je pokrajinski namestnik dr. Čimić javil Radiću, da je prišel v Zagreb minister dr. Supilo, da v imenu vlade razgovarja z njegovo stranko. Radić preobloženi poslov je Stjepan Radić na sestanek z ministrom Supilom odposlal oba strankina podpredsednika dr. Mačka in Predavca. Razgovorom je prisostvoval tudi pokrajinski namestnik dr. Čimić.

Kasneje se je obrnil urednik »Novosti« na g. Radića za pojasnila glede prihoda ministra dr. Supila v Zagreb. Radić mu je izjavil, da se sedaj ne vidijo še oficijelna pogajanja, marveč samo razgovori informativnega značaja. Jutri, v petek popoldne se sestane Radić z Supilom, da se izmenjajo misli in predlogi. Radić optimistično razmotriva razgovore oficijelnega zastopnika radikalne stranke in veruje, da se dobi temelji za sporazum o odnosu za prihod poslanec novoustanovitvenega revizionističnega bloka v parlament. Od jutrajšnjih dopoldanskih razgovorov mnogo odvisi in Radić je uverjen, da ne izključena možnost, da še tekom jutrišnjega dneva odide v Beograd oficijelni delegat Radićeve stranke, da nadaljuje razgovore z vlado.

Pozneje je urednik »Novosti« imel razgovor z dr. Spahom ter mu naznanil prihod ministra dr. Supila v Zagreb. Dr. Spaho je uredniku izjavil, da je on prvi, ki mu je to vest javil. Z ozirom na to je Spaho odložil svoje potovanje.

Telefonska in brzojavna poročila

Izenačenje draginskih doklad državnim železničarjem.

IZENACENJE VELJA OD 1. MARCA t. l. — SEJA FINANČNEGA ODBORA

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Na včerajšnji, od 10. do 13. trajajoči seji je finančni odbor pod predsedstvom Uroša Stajića razpravljao o zakonskem načrtu, predloženem od ministra saobračaja glede izenačenja draginskih doklad železniškim uslužbencem državnih železnic izven Srbije. Finančni odbor je po daljši debati, katere so se udeležili Voja Marinković, Iv. Deržić, Voja Lazić in Vladimir Pušenjak, sprejel v načelu vladni predlog. Za kritje izdatkov pa je pozval finančni odbor ministra saobračaja, da naknadno dobi odobrenje narodne skupščine. Zakonski načrt določa naslednje izenačenje draginskih doklad:

I. Železničarji se dele v tri razrede: a) razred Beograd, Zemun in Sušak, b) vsa mesta, Sarajevo, Subotica, Zagreb, Ljubljana, Maribor itd., c) tri in vasi.

II. Draginska doklada se določa: 1.) Železniški uslužbenci, ki dobivajo letno plačo do 2999 dinarjev, prejema osebno draginsko doklado v I. razredu 30 dinarjev, v II. razredu 28 dinarjev in t. III. razredu 26 dinarjev na dan.

2.) Od 3000 do 4999 dinarjev letne plače: I. razred na dan 32 dinarjev, II. razred 30 dinarjev in III. razred 28 dinarjev.

3.) Od 5000 do 7499 dinarjev letne plače: I. razred 34 dinarjev, II. razred 32 dinarjev, III. razred 30 dinarjev dnevno.

4.) Od 7500 do 8999 dinarjev letne plače: I. razred 37 dinarjev, II. razred 35 dinarjev in III. razred 33 dinarjev na dan.

5.) Od 9000 in dalje letne plače: I. razred 40 dinarjev, II. razred 38 dinarjev, III. razred 36 dinarjev na dan.

V enakem razmerju so se izenačile tudi draginske doklade penzionistom vseh kategorij.

Izenačenje draginskih doklad velja od 1. marca t. l. dalje. V kritje izdatkov za doklade ima finančni minister na razpolago 9 milijonov dinarjev.

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je minister saobračaja poročal o sprejetem zakonu glede izenačenja draginskih doklad državnim železničarjem v finančnem odboru. Vlada je pobjavila finančnega ministra, da takoj odkaže za izplačilo draginskih doklad od 1. marca dalje potrebne svote.

FINANČNI ODBOR.

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Finančni odbor danes popoldne nadaljuje debato. Na dnevnem redu je odobrenje kreditov iz dolarskega stomilijonskega posojila in iz 7% državnega investicijskega posojila v svrhu gotovih nujnih železniških investicij.

VREME.

— Dunaj, 29. marca. (Uradno poročilo.) Vreme se je začelo po mnogih stalnih lepih dnevih temeljito izpreminjati. Zapadni veter, ki je več tednov trajal nad srednjo Evropo, je izpodril veter od vzhoda. Kot prva posledica so se pojavili že včeraj popoldne v Avstriji večji oblaki. Zvečer in ponoči je deloma deževalo. Danes jutri je bilo večinoma oblačno, jutranja temperatura je bila znatno večja, kakor včeraj. Prihodnje dni je pričakovati spremenljivo, zmerno oblačno vreme in morda še kolebanje temperature.

DRUŠTVO NARODOV.

— Zeneva, 28. marca. (Wolff.) Taništvu narodov narodov poročajo, da se svet Društva narodov sestane 16. aprila, ne pa, kakor je bilo prvotno sklenjeno, 10. aprila.

Avstrija zahteva znižanje relacije za stare terjatve.

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Na včerajšnjem sestanku je minister pravde glede vesti, da je avstrijska vlada odbila podpis konvencije, novinarjem omenil, da je avstrijski poslanik zaprosil samo za neke informacije oziroma olajšave v teh konvencijah. Informacije so mu bile dane in sedaj ni nobene zapreke, da bi ne bile konvencije podpisane.

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Nekateri listi priobčjujejo, da je 29. t. m. zaprosil avstrijski poslanik dr. Hoffinger zunanjega ministra, da naj naša vlada nekatere točke v konvenciji o ureditvi in izplačilu starih terjatev v avstro - ogrskih kronah spremeni in toliko, da se dovolijo gotove olajšave in da se tudi ključ v prilog nekaterim avstrijskim hranilnicam zniža. Vlada teh predlogov ni mogla sprejeti, čeprav je avstrijski poslanik naglašal, da stoji nekatere avstrijske hranilnice radi tega pred konkurzom.

JUGOSLOVENSKI OPTANTI NA MADŽARSKEM.

— Beograd, 30. marca. (Izv.) Včeraj je prislo z Madžarske na obojne postaje 80 vagonov s premičnimi jugoslovanskimi družin, ki so optirale za našo državo. Najprej se nastanijo začasno v Novem Sadu, a pozneje v Južni Srbiji. Naši vladi se je posrečilo izposlovati pri madžarski vladi, da je prevoz premičnine jugoslovanskih optantov carine prost.

VOJAŠKA SLUŽBENA DOBA NA FRANCKOSKEM.

— Pariz, 29. marca. (Havas.) Parlament je odobril s 414 proti 154 glasovom načrt zakona glede konfiskacije novincev, ki je bil v senatu že sprejet. Po tem zakonu traja vojaška služba 28 mesecev.

AKCIJA ZA OPSOJENE KATOLIŠKE DUHOVNIKE V RUSIJI.

— Rim, 28. marca. (K. B.) »Corriere della Sera« poroča, da je papež posredoval potom šefa ameriške misije v Moskvi takoj začetkom procesa proti petrogradskemu knezoškofu in dobil je zagotovilo, da bo eventualna obsodba suspendirana.

— Washington, 29. marca. (Havas.) Vlada je naročila ameriški poslaniku v Berlinu, naj izrazi moskovski vladi iskreno željo, da pomilosti obsojene katoliške duhovnike.

MADŽARSKI NAPAD NA ZAVEZNIŠKO KOMISIJO.

— Budimpešta, 29. marca. (M. T. B.) Včeraj prislo v Keckemet zavezniška vojaška kontrolna komisija, ki ima namen preiskati večjo zalogo orožja. Komisija je odšla na preji v hišo ravnatelja vinskih skladišč Hečasa in v šest drugih hiš, ki so bile brez uspeha temeljito preiskane. Končno je odšla komisija v neko hišo v strošnem okraju. Dokler so iskali ključ od te hiše, se je zbrala 300-400 glava množica, ki je začela zmerjati častnike. Ko se je zavezniška komisija po brezuspešni preiskavi odpeljala z avtomobilom, je priletel iz množice kamen, ki je razbil okno avtomobila. Vlada je uvedla strogo preiskavo.

AMERIŠKI STROŠKI ZA PORENJSKO OKUPACIJO.

— Pariz, 28. marca. (Havas.) Odbor za določitev stroškov ameriške okupacijske armade je prišel do sporazuma. Amerika ima prednost, da zahteva odškodnino v znesku 1 milijarde zlatih mark za kritje stroškov okupacijske vojske, izvenjski izdatki ob priliki premirja, ki znašajo okrog 50 milijonov zlatih mark. Izplačilo se naj izvrši v 12 letnih obrokih po okroglo 80 milijonov, ki odpadejo na nemške davke.

POGORE SARE BERNHARD.

— Pariz, 29. marca. (Izv.) Danes ob 18. je bil svečan pogreb Sare Bernhard na državne stroške. Veličastni kondukt se je pomikal po glavnih boulevardih na pokopališče. Ob straneh so tvorile napredne množice spalir. Na pokopališču je bila kratka cerkevna obredna svečanost. Oficijelnega govora ni bilo na izrečno željo pokojnice. Po končanih obrednih ceremonijah je mimo groba defiliralo nad 200.000 oseb.

Politične vesti.

— Pred usodnimi dogodki. Beogradski »Preporod« obširno razpravlja o politični situaciji in izjavi: »Vse kaže na to, da ima vlada na razpolago samo dve kombinaciji: Ali poskušati v koaliciji z demokrati zagotoviti redno funkcioniranje parlamenta ali pa predlagati, da se razpusti narodna skupščina in razpišejo nove volitve. V krogih, ki stoje blizu vladi, pa so razširjene tudi druge kombinacije. Ena izmed teh kombinacij bi naj tudi bila zloglasna — amputacija, to je razdelitev države. Toda iz same vlade so došle pomirilne izjave o tem, da je vlada še vedno krepko odločena čuvati narodno in državno edinstvo in da ne bo za nobeno ceno krenila s tega pota. A ne samo to, vlada je krepko odločena z vso energijo braniti narodno in državno edinstvo. Z druge strani poročajo, da je bil v ministrstvu že stavljen predlog, da se z ozirom na znane resolucije »Hrvatske seljačke republikanske stranke« odredi aretacija Stjepana Radića in vseh glavnih njegovih pristašev. Kakor se vidi, se je situacija pokazala v pravi barvi šele sedaj, dasi so bili že preje dogodki taki, da bi se bilo že zdavnaj lahko sklepalo, da bo nastal takšen položaj. Sedaj je nastopil čas, da se išče izhod iz te zamotane situacije. Ta izhod, in naj bo takšen ali drugačen, je lahko usodepoln za državno edinstvo in za celokupni razvoj naših političnih razmer.«

— Poročilo o optički konferenci. Po poročilih iz Beograda je včeraj dr. Rybář poročal zunanjemu ministru o dosedanjem delovanju paritetne komisije v Optički. Odločno demantirajo vesti gotovega tiska, da se reško vprašanje predloži arbitraži švicarskega predsednika. Te vesti so popolnoma neosnovane. Paritetna komisija takoj po veliki noči nadaljuje svoje delo.

— Seja radikalnega in demokratskega kluba. Po poročilih iz Beograda je sklicana 12. aprila v Beograd plenarna seja parlamentarnega kluba radikalne stranke. Na tej seji se ima parlamentarni klub konstituirati. Obenem bo klub takoj pričel razpravo o politični situaciji. Isti dan se sestane tudi demokratski klub, ki takoj prične z debato o političnem položaju.

— Konvencija o pravni pomoči z Bolgarsko. V najkrajšem času se prično v Beogradu o odnosu v Sofiji pogajanja za sklenitev pogodbe o pravni pomoči med našo državo in Bolgarsko. Pogodba temelji na istih mednarodnopravnih načelih, kakor že sklenjena konvencija s Češkoslovaško. V glavnem pa gre tu za vprašanje političnih zločincev in njih izročanje.

— Odkrita vojniska organizacija. Po poročilih iz Beograda so v Petrovaradinu politične oblasti odkrile dobro organizirano vojnisko družbo, ki je vohunila v prilog Madžarski. Aretiranih je že več oseb, toda radi nadalje preiskave so imena zaenkrat ne navajajo.

— Nov dnevnik v Zagrebu. Koncem tega meseca prestane v Zagrebu izhajati »Hrvatska misao«. Mesto nje bo izhajal Frankovski dnevnik »Pravda«.

— Grčija zahteva od Turške odškodnino 375 milijonov šterlingov. »Daily Express« poroča iz Aten, da zahteva Grčija od Turkov 375 milijonov šterlingov na naslov reparacij, ako bodo Turki še nadalje vztrajali pri tem, da jim mora Grčija plačati vojno odškodnino. Skupna svota grških revindikacij presega turško svoto, toda Grki so pripravljeni opustiti revindikacije, ako se tudi Turki odrečejo vsaki odškodnini.

— Angleške vojne izgube. Veliko zanimanje je vzbudilo poročilo angleškega zakladnega kancelarja o izgubah, ki jih je prizadela Angleški svetovna vojna. Številke znatno povišujejo dosedanje statistiko. Angleška je imela tekom vojne 946.023 ubitih in 1.212.906 ranjenih. Od teh odpade na Angleško 743.702 ubita in 1.693.262 ranjena, ostali pa so bili pripadniki kolonialnih narodov. Izdatki za vojni material so znašali od 1914—19. leta 9.590.000.000 f. št. Ta vsota je bila krita deloma z direktnimi (910.000.000 f. št.) deloma z indirektnimi davki (1.820.000.000 f. št.) deloma pa z notranjim in zunanji posojilom (6.860.000.000 f. št.) K temu je treba prišteti še denarno podporo vojnim invalidom in druge povojne stroške.

Ohrana revolucionarnega reda.

Sovjet ljudskih komisarjev je uzakonil posebne predpise o izrednih merah ohrane revolucionarnega reda. Ti predpisi določajo proglas izrednega in vojnega položaja v slučaju vojne kakor tudi sistematičnih atentatov na komuniste ali posamezne atentate na kateregakoli uglednega boljševiškega glavarja. V slučaju proglasa vojnega položaja se nahaja vsa oblast v rokah vojaškega poveljnika dotičnega kraja. Ako pa je proglašeno obredno stanje, prenehajo vsi sovjetski administrativni organi s svojim poslovanjem, na njihovo mesto pa stopi revolucionarni odbor, ki ima neomejeno oblast.

— Kongres turškega časopisa se bo vršil v avgustu t. l. v Angliji. V zadnjem času so bile ustanovljene pisarne turškega tiska v Londonu, Parizu, Rimu, Berlinu, na Dunaju, v Ženevi, Monakovem in v Newyorku.

Gospodarstvo.

BIŁANČNO STANJE NARODNE BANKE

dne 22. marca 1923.

Aktiva:	
1. Kovinska podlaga	345.754.818.09 D
2. Dana posojila	1.595.203.517.72
3. Račun za odkup kronskih novčanic	1.238.216.353.46
4. Račun začasne izmene	297.573.508.68
5. Državni dolg	2.956.550.000.00
6. Vrednost drž. domen	2.138.377.163.00
7. Saldo raznih računov	71.698.283.94

Skupaj . 8.553.373.644.89 D

Pasiva:

1. Vplačana glavnica	18.822.000.00 D
2. Rezervni fond	4.997.631.96
3. Obrok novčanic	5.340.214.280.00
4. Državni račun začasne izmene	297.573.508.68
5. Terjatve države	220.374.984.29
6. Razne obveznosti	533.014.077.96
7. Terjatve za drž. domene	2.138.377.163.00

Skupaj . 8.553.373.644.89 D

—g Zagrebški trg. Zagreb, 29. marca. Cene v dinarjih posavno bačka, odnosno vojvodinska postaja notralno: Pšenica 450—457.50, začasno suha rumena kornuza 265—280, rž 400—405, ječmen za pivovarne 215—250, oves 290—455, pšenična moka »0« 675—700, »2« 650—675, »6« 625—650, za krmo 225—250, drobni otrobi 160—180, debeli 200—220. Tendence: mirna.

—g Beogradska blagovna borza 29. marca. Beograd 29. marca. Notraljo: nova rešetana začasno suha kornuza franko Beograd ponudba 275, rešetani oves franko Zemun, prompt ponudba 300, beli rešetani fižol prompt franko Beograd iskanje 480, ponudba 495, otrobi franko Beograd prompt ponudba 185. Tendence: mirna, blaga mnogo. Brez zaključkov in brez kupcev.

—g III. Ljubljanski vzorčni velesemenj, ki se bo vršil letos v času od 1. do 10. septembra, vzbujajo doma in na tujem veliko zanimanje. Vabila na udeležbo kot razstavljalcev, ki jih je velesemjska uprava razposlala začetkom marca, so našla odmev in došli prijavitelji je že lepo število, ki pa z vsakim dnevom raste. Zato svetujemo vsakemu posejincu, ki se je namenil letos razstaviti svoje proizvode, v njegovem interesu, naj čimprej pošlje svojo izpolnjeno prijavnico sejmiskega urada, oziroma še prijavnice tiskovine slučajno ni prejel, naj jo takoj zahteva. S tem, da se vsakdo čimprej prijavi, koristi le sebi, ker si tako zagotovi primeren prostor, kajti oziralo se bo na vrstni red prihajajočih prijav; pa tudi uprava lažje sedaj upošteva razne želje udeležnikov in jih z večjo možnostjo v vsakem oziru zadovolji kot pa pozneje v zadnjem trenutku. Prijavni rok se bo brezopojno zaključil s 15. junijem. Opozorjamo na to, da se je lansko leto moralo žal odkloniti okrog 50 tvrdk, ker je zmanjkalo prostora. Vsa pojasnila daje dragevolje pisмено in ustmeno urad »Ljubljanskega Velesemja« v Ljubljani, Gosposvetska cesta. Telefon 140.

—g Pretrane živinske cene v Mariboru. Na zadnjem živinskem sejmu dne 27. marca so cene dosegle nezasičeno visotino. Debeli volji, ki žive teže v K veljavni 48—54, poldebeli volji 36—47, plemenski volji 35—46, bikli za klanje 32—42, klavne krave 38—43, plemenske krave 30—37, krave za klobasarije 23—30. (Se pred nekaj meseci je bila živina veljala 7—10 K) molzne in breje krave 25—37, mlada živina 33—52. (tudi tu je cena tekom časa od januarja poskočila od 15 K). To pretirano podraženo se seveda zopet povzročilo izvozniki, ki živinorecem sami preplačajo ceno. To neopravičeno podraževanje na štaterskem, kjer je v izobilju živine, mora dovesti do katastrofalnih posledic, ker ni mogoče, da bi polovica prebivalstva mogla slediti pri cenah za meso tem pretiranim cenam za živino.

—g Tržne cene v Mariboru. Tržni cenik dne 1. aprila zaznamuje v glavnih predmetih živili zopetno podraževanje. Meso n. pr. stane že K 80, najslabše vrste K 70, in skoro istotako ceno izkazuje drobovina, ki je bila v normalnih časih navadno zdano cenejša. Prasičje meso je doseglo ceno že K 140, slanina že K 160, pravzaprav jo že v resnici prodajajo po K 170. Mast in sicer mešana mast stane že 180 K. Specijalno blago je pri najbolj važnih predmetih kakor je kava, sladkor itd. zdano podraženo. Kava n. pr. za K 40, sladkor za K 8. Moka izkazuje vendar še prejšnjo ceno, ker je bila že takrat pretirana. Za mleko izkazuje cenik samo K 20 liter, toda v resnici so te dni katoliške kmetice iz krščanske ljubnosti do bližnjega zahtevale za povodeno mleko že K 32, tako, da je bilo to celo poslancu g. Zebotu preveč in je iskal pri drž. policiji pomoči. Revnih slojev se polajša čimdalje obup, ker si ne morejo nabaviti najpotrebnejšega za praznike.

—g Mednarodni velesemenj v Libercu. V dobi od 11. do 19. avgusta 1923 se vrši v Libercu na Češkem mednarodni velesemenj. Uprava velesemja je vključ vsem finančnim težkotam sklenila znižati sejemiske pristojbine ter bode v trgovskih in spedijskih oddelkih preskrbela lastno postrežbo. Tudi vlada bode posebnikom velesemja dovolila primerne olajšave, kakor znižano vožnjo itd. Prijavna pola naj se pravočasno zahteva od sejmiskega urada v Libercu, kajti prostori se določijo po redu dohajajočih prijavnic, katere morajo biti najkasneje do 1. maja 1923 pri omejenemu uradu.

—g Bankovci za milijardo rubljev. Ruski narodni komisar za finance je odredil tisk bankovcev z nominalno vrednostjo milijardo rubljev.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

OPERA.

Petek, 30. marca: Zaprtlo. Sobota, 31. marca: Zaprtlo. Nedelja, 1. aprila: Ob pol 8. zvečer: Gorenjski slavček. — Izven. Ponedeljek, 2. aprila: Carmen. — Izven. Torek, 3. aprila: Ob 6. popoldne: V kravljstvu palčkov. Mladinska predstava. — Izven.

Sreda, 4. aprila: Vrag in Katra. — Red D. Četrtek, 5. aprila: Nižava. Gostovanje gđ. Hane Pirkove iz Bratislave. — Red C. Petek, 6. aprila: Carostolec. — Red A. Sobota, 7. aprila: Janko in Melka. — Izven. Nedelja, 8. aprila: Sevilski brivec. — Izven.

DRAMA.

Petek 30. marca: Zaprtlo. Sobota 31. marca: Zaprtlo. Nedelja, 1. aprila: Ob 8. zvečer: Otok in struga. — Izven.

Ponedeljek, 2. aprila: Ob 3. popoldne: Za pravdo in srce. — Izven. — Ob 8. zvečer: Othello. — Izven. Torek, 3. aprila: Ob 8. zvečer: Koncert opernega baritonista Aleksandra Balabana. — Izven.

Sreda, 4. aprila: Otok in Struga. — Red B. Četrtek, 5. aprila: Othello. — Red E. Petek, 6. aprila: Otok in Struga. — Red D.

—g V kraljestvu palčkov se ponovi dne 3. aprila t. l. ob 6. zvečer v opernem gledališču po navadnih opernih cenah.

— Velikonočni repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Na veliko nedeljo, dne 1. aprila, igra drama ob osmih zvečer dramatisirano novelo pokojnega slavnega pisatelja dr. Ivana Tavčarja »Otok in Struga«, veliki ponedeljek, dne 2. aprila popoldne ob treh Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«, katere snov je vzeta iz domače zgodovine; istega dne zvečer ob osmih pa Shakespearejevo tragedijo »Othello«. Opera bo pela na veliko nedeljo izvirno slovensko opero »Gorenjski slavček«, na veliki ponedeljek pa Bizetovo opero »Carmen«. Začetek obeh zadnjih predstav ob polosmi uri zvečer. V torek, po velikonočnih praznikih, dne 3. aprila, bo v dramskem gledališču koncert opernega baritonista g. Aleksandra Balabana. Prvi del tega koncerta obsega arije iz oper »Othello« (Verdi), »Tannhäuser« (Wagner), »Demon« (Rubinstein), »Don Juan« (Mozart) in »Hamlet« (Thomas), drugi del Rahmaninov monolog iz Puškinove dramske pesnitve »Skopi vitez«, tretji del pesmi Rahmaninova, Čajkovskega, Davidova, Arenskega, Grečaninova, Kalinikova in Lišina. Na klavirju bo spremljal g. prof. Aleksander Ruč. Začetek ob osmi uri zvečer. Istega dne ob šestih popoldne se vrši v opernem gledališču mladinska predstava »V kraljestvu palčkov«. V četrtek, dne 5. aprila, bo gostovala kot Marta v operi »Nižava« gospodična Hana Pirkova, operna pevka iz Bratislave.

Glasbeni vestnik.

— Koncert »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici. Marljivo delujoče »Pevsko in glasbeno društvo« v Gorici priredi koncert, katerega glavna točka bo Sattnerjevo znamenito delo »V pekelnični noči«. Dan koncerta se šele določi.

— Drugi poslovljni koncert kubanskih kozakov. Na splošno željo občinstva prirediti kubanski kozaki v torek 3. aprila ob pol 9. zvečer v veliki dvorani hotela Union zadnji poslovljni koncert. Pevski zbor pod vodstvom S. G. Sokolova obeta z novim sporedom prijeten užitek po prazničnem odpočitku. Začetek meseca bo gotovo ugodno vplival na uspeh koncerta tako, da bo obisk to pot številnejši kakor prišli. Spored koncerta. I. 1.) »Serenada« god. Maršnera. 2.) »Ej uhnem« arr. Sokolova. 3.) »Čerkeška pesem« g. Čerepina. 4.) »Metelica« — g. Varlamova. 5.) »Zbor fantov« iz op. »Čerevečki« g. Čajkovskega. — II. 1.) »Zuravlj« arr. Košeca. 2.) Popuri — Sevlina. — III. 1.) »Stražar« g. Kunca. 2.) »Jar hmeli« g. Grečaninova. 3.) »Rdeči safar« — arr. Sokolova solo Fedenko. 4.) »Signalni marš« g. Kolotilina. Narodni ples. — IV. 1.) »Ukrajinski gopak« g. Bondarenko. 2.) »Naukskaja lezginka« — g. Cimljanski. 3.) »Kozacka lezginka« — g. Uzdavov.

— »Dragi slovenski napisi«. Vest pod tem naslovom v včerajšnji številki spada pod »Julijsko krajino«. Italijanska vlada je povečala pristojbine za javne napise v »stujem« jeziku po občinah in določila sto lir kot najmanjši znesek. Tako bodo slovenski napisi tamkal dragi in ne morda pri nas, kakor bi se dalo sklepati po notici, objavljeni med »Dnevnimi vestmi«.

Sokolstvo.

— Stavbni odsek Sokola Moste namerava prirediti 10. junija t. l. javno tombolo ter zato naproša vsa društva, da se pri določanju svojih prireditelj na to ozirajo.

— Sokolsko gledališče v Radovljici ponovi na belo nedeljo dne 8. aprila t. l. ob 15. uri igro »V znamenju križa«. Po tej vprizoritvi se igra ne ponovi več.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov trdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani na boljši in p. cenejši. Oglavna zaloga na debelo in drobno. Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. marca 1923.

— **Kralj ne pride v Slovenijo?** Iz Beograda nam poročajo: Kralj Aleksander je nameraval tekom meseca aprila odpotovati v Slovenijo na lov na divje peteline. Z ozirom na kritičen položaj, ki je nastal po volitvah, je kralj kakor se čuje iz njegove okolice, ta svoj načrt opustil. Tudi sicer je dvomljivo, da bi kralj letos prišel na letovišče na Bled. Ako bo politični položaj tako zamotan, kakor je sedaj, pride pač kraljica Marija s svojo materjo kraljico romunsko na Bled, kralj pa ostane v prestolici. V tem slučaju ostane tudi kraljica samo kratko časa na gradišču Suvororu.

— **Pokr. namestnik g. Hrbar** je odšel na velikonočne počitnice na svoje posestvo v Cerkljah pri Kranju.

— **Velikonočna številka našega lista izide v soboto v prvih popoldanskih urah.** Ker je sklep redakcije že zgodaj dopoldne, se društvene objave za to številko jutri v soboto sploh ne bodo več sprejemale. To v ravnateljstvu, ki prinašajo svoje objave po navadi v zadnjem trenutku.

— **Vlada in pogreb dr. Verstovška.** Poročajo nam, da je ministrstvo prosvete na predlog pokrajinskega namestnika dovolilo 10.000 dinarjev kot državni prispevek za pogreb pokojnega dr. Verstovška.

— **Zakon v zaščito države v Avstriji.** Zakon v zaščito države so predložili avstrijskemu parlamentu pravkar socialni demokratje. Ta svoj predlog utemeljuje s tem, da so se po prevratu obračali predstavitelji raznih političnih skupin neprestano na politične in vojne misije tujih držav ter jih skušali pridobiti za intervencijo proti obstoječemu režimu v Avstriji. Tudi sedaj se obračajo posamezniki in tudi politične stranke še vedno na predstavitelje tujih držav v istem namenu. Socialni demokratje predlagajo v svojem načrtu, da se kaznuje zaradi zločina veleizdaje z ječo 10 do 20 let vsakdo, ki bi se obrnil na kakršnokoli tuj državo z namenom, da izposluje intervencijo te države, kakor tudi vsakdo, ki bi dal informacije predstaviteljem tujih držav o stvareh, ki bi lahko izzvale kakršnokoli tuj intervencijo. — Ko je naša država v svojo obrambo uveljavila zakon v zaščito države, so naši klerikali v družbi s socialisti vseh barv zagnali velik krik in vik zaradi tega zakona, češ da se pri nas ujavja reakcionarstvo, molčali pa so kot grob, ko so sličen zakon v zaščito države sprejeli socialisti v nemškem parlamentu, bili so tihi, ko so za enak zakon v Češkoslovaški republikli glasovali socialni demokratje in narodni socialisti, kot nemi pa molče sedaj, ko predlagajo prav takšen zakon celo socialni demokratje v sosedni Avstriji. Po nazorih naših socialistov, predvsem pa po nazorih vseh naših protidržavnih elementov, med katerimi vodijo kolo naši klerikali, je v redu in popolnoma prav, ako se skušajo zavarovati pred prevratnimi elementi Nemčije, Češkoslovaška in Avstrija, velik zločin pa je, ako se istega sredstva v svojo obrambo poslužijo tudi naša kraljevina. Samo bo treba ta zakon pri nas tudi izvajati, pa bo tudi v naših krajih takoj konec — federalizma, kakor je že konec drugega — izma, ki je bil presajen k nam iz nam sovražne tujine.

— **Škof dr. Karl in v Mariboru.** Za mariborsko knezoškofijsko stolico designirani bivši tržaški škof dr. Karl je prišel v sredo popoldne z brzovlakom v Maribor, kjer ga je med drugim na kolodvoru pričakoval stolni prošt dr. Matek. Škof dr. Karl je prišel v Maribor radi cerkvenih obredov; udeležil se tudi pogreba bivšega drž. in škof. poslanca dr. J. Vrstovška.

— **Rusko predavanje.** Danes ob 20. se vrši v dvorani državne realne rusko predavanje N. Jezerskega: »Zadeve emigracije«.

— **Zdravniška služba.** Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveni okoliščini Središče in Grosuplje. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— **Pazniki mestnih nasadov.** Mestna občina ljubljanska potrebuje za letošnje poletje nekaj paznikov za mestne nasade. Plača 1200 kron mesečno. Neomejevano življenje. Upoštevajo se predvsem potrebni upokojeanci. Reflektantje naj se zgledajo med običajnimi uradnimi urami v mestnem gospodarskem uradu.

— **Praznične greznice in prevažanje smrdljivih stvari skozi mesto.** Nedavno je magistrat po listih opozoril javnost, da je vožnja gnojnice po mestu dovoljena le med 10. uro zvečer in 6. uro jutraj. Ker pa ima obstoječi ljubljanski cestno-policijski red v § 103 strožje določilo, ostala tudi za naprej pri tem strožjem določilu, t. j. da se smejo stranišča prazniti in prevažati gnojnice ter drugih smrdljivih stvari in ostudnih predmetov le med 11. uro zvečer in 5. uro jutraj. Protiravnjanje se policijsko kaznuje.

— **Oddaja barake na ljubljanskem gradu.** Mestni magistrat razpisuje za dobo 1 leta v zakup mestne lesene barake v glavnem dvorodu poleg grajskega svinjopija za prodajo okrepčevalnih živil in pišč. Reflektanti se vabijo, da vložijo tozadevne kolikovane prošnje z navedbo ponudne najemnine najkasneje do 7. aprila 1923. pri mestnem gospodarskem uradu.

— **Uvoz avtomobilov dovoljen.** Generalna direkcija carin je z razpisom z dne 8. februarja 1923, št. 7214 dovolila, da se smejo uvažati avtomobili razen po železnici in vodi tudi po cestah, ki so priznane za carinska pota. To dovoljenje pa velja le za uvoz avtomobilov, ki se carinijo kakor uvozno blago. Glede izvoza, prevoza (tranzita), prometa med obmejnimi kraji in pogoje carinjenja s pravico na povratek pa velja še vedno zabrana, neavdeirana v točki 1 in 2 razpisa Obr. 43455 z dne 31. junija 1922.

— **Statistični stavk leta 1922 v Jugoslaviji.** Tekom leta 1922 je izbruhnila stavka v 127 podjetjih, v katerih je bilo zaposleno 26.850 delavcev. Čas, ki je bil izgubljen s temi stavkami je znašal 443.181 delavskih dni. Vsota izgubljenega delavskega zaslužka pa je znašala 14 in pol milijona kron.

— **Spomenik padlim bojevalnikom v Skopju.** Udrženje demobiliziranih vojakov solunske fronte je sklenilo, da postavi v letih 1912—1918 v vojni padlim vojakom spomenik v Skopju. Spomenik bo postavljen na jesen.

— **Dom samcev.** Ker je v Mariboru toliko podnajemnikov brez vsake prave zaščite in so povečini žrtve oduševstva, namerava novo ustanovljena kreditna stavbena zadruga »Mojmir« takoj po odobrenju pravil prirediti s pripravami za zgradbo doma za samce z moderno uredjenimi sobami, kopalnicami in skupnim vrtom. Ker je zgradba takega prepotrebna podjetja odvaja od svojih prijav, se reflektantom tudi izven Maribora priporoča, da se čimprej obrnejo na pripravljani odbor »Mojmir«, kreditna stavbena zadruga Maribor.

— **Nove industrije in trgovine v Mariboru.** V zadnjem času se je pojavilo več novih podjetij deloma v nalašč za to adaptiranih poslopih. Tako n. pr. se restavrira stari zgodovinski stolp na obrežju Drave, ki je služil v vojnem času za vitelne, za novo tekstilno tovarno neke dunajske tvrdke. Doselej zanemarljivo skladišče na glavnem trgu, last zadnjega nemškega župana dr. Schmiederjaja, se je adaptiralo v dva lepo urejena lokala: v enem se nastani mesar Doplekar z moderno urejeno mesnico, v drugem pa prodajalna čevljarja Klemenca. Te dni je izginila tudi ena najstarejših mariborskih kavarn na vogalu Tattenbachove in Vetrinske ulice, v povojnem času »Narodna kavarna«. V te prostore se je že naselil neki trgovec z manufakturom. Prijavljenih je tudi več čehoslovških industrijskih podjetij, ki se nameravajo naseliti na Meljskem obrežju. Naselitev inozemske industrije je tembolj pozdravljati, ker se je Beograd dosedaj upiral takim naselitvam, češ da so opasna ob graniči kakor je mariborska. Tako se Maribor kot važna severna granica proti volji Beograda polagoma razvija v veliko industrijsko mesto, za katero so z ozirom na reko Dravo in največjo elektrarno v Fali tudi sicer podani vsi pogoji.

— **Občinski lov kranjskogorski** se bode dajal potom javne dražbe dne 23. aprila 1923 ob 10. uri pri okrajnem glavarstvu v Radovljici za dobo petih let v zakup. P. n. lovci se opozore na izredno priliko, kajti lov je zelo bogat divjih koz (ganzov) divjih petelinov in ruševcev itd.

— **Občinske doklade v mestni občini celjski.** Pokrajinska uprava za Slovenijo je sporazumno z delegacijo ministrstva financ v Ljubljani dovolila, da sme pobirati mestna občina celjska do konca tekočega leta v kritje občinskih potrebščin po vsem občinskem ozemlju 300%no občinsko doklado na državno trošarino od vina in vinskega mošta.

— **Celjske brivnice bodo na Velikonočno nedeljo dopolne od 8. do 11. ure odprte,** v ponedeljek pa celi dan zaprte.

— **Stedenje z vodo iz mestnega vodovoda celjskega** je ukazal mestni magistrat. Vodovod je v slabem stanju in se je v poletnem času bati pomanjkanja vode. Vsako tratenje z vodo je strogo prepovedano.

— **Prvo letošnje nevihto z grmenjem** in bliskanjem so imeli v Celju na velik četrtki popoldne. Padlo je tudi nekaj dežja, potem pa je zavladalo zopet solnčno vreme. Tudi v Ljubljani je nekoliko pršilo, a brez grmenja.

— **Smrekov gozd na Jožefovem hribu nad Celjem** so pričeli izsekavati. Pojavlja se na več krajih lubadar, ki hoče uničiti še preostanek gozda. Sčasoma bo popolnoma izginiti cel krasi smrekov gozd, ki je krasil Jožefov hrib.

— **Celjsko okrožno sodišče** je radi tatvine obsodilo na šest tednov težke ječe že ponovno kaznovanega Rudolfa Oblaka iz Rifenkosta. V noči od 12. na 13. januarja t. l. je v Pečovniku v celjski okolici pri raznih strankah pokradel blaga v vrednosti več tisoč kron.

— **50-lirski falzifikati** krožijo po Celju. Policija je aretirala v Gaberju nekega Jožeta Novaka iz Šmarja pri Jelšah, kateri je vedoma razpečaval ponarejene bankovce. Sumi se, da je v Celju v prometu še več falzifikatov, vsled česar je na mestu pozornost občinstva.

— **Zaradi raznih tatvin** sta bila aretirana in v celjske zapore oddana gostac Iv. Vrečar in posestnik Franc Arčman iz Smilavčarja pri Škofji vasi. Na vesti imata polno raznih tatvin, ki so se zadnje čase dogajale v okolici.

— **Težka avtomobilna nesreča pri Sarajevu.** V Bosovači pri Sarajevu se je prevrnila dva avtomobil. Stotnik Bazilisco z dvema častnikoma, ki sta se vozila z njim, je bil težko poškodovan.

— **Arektacija štirikratnega morilca.** Policija v Osljeku je aretirala delavca Josipa Totha iz Sente, ki je izvršil v Subotici in Senti štiri roparske umore in nato pobegnil na Hrvaško. Morilec, ki je šele 27 let star, je bil izročen sodišču.

— **Senzacija v Osljeku.** Osljek je imel v soboto okoli dveh popoldne svojo »senzacijo«. Trgovine so ostale navzle drugi uri še vedno zaprte, pisarne so ostale prazne in na promenadi je vladal največji promet. Šefi v trgovinah in pisarnah so se srčili na »netočnost«, ali ura na cerkvenem stolpu je še vedno kazala dve. Sivar pa je bila sledeča: Na kazalcih cerkvene ure sta imela dva golauba svoj »rendez-vous«, ne meneč se za jezo gg. šefov. Nekako okoli poltretje ure je bilo ljubimkanje končano, na splošno žalost raznih nameščenec.

— **V kraljevstvu palčkov** se ponovi dne 3. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v opernem gledališču po navadni opernih cenah.

— **Kno Matija** predvaja od 1. do 3. aprila krasno velikomestno dramo v 5. dejanjih s predigro: »Denar na ulici«. Drama nam predstavlja pohlepnost velikomestnih spekulantov po denarju, kateri s pomočjo temnih del izvajajo denar iz žepov srednjih slojev. Drama je polna pretresljivih momentov in lepih slik z bogato dekoracijo. V glavni vlogi Reinhold Schünzel in Lyane Haid.

Turistika in sport.

— **Sportne prireditve o Velikonočni praznik.** Na sportnem prostoru SK. Ilirije pred drž. kolodvorom se vršita 1. in 2. aprila dve mednarodni nogometni tekmi med T. u. SV. München v. 1860 in našo Ilirijo. Monakovski klub je na glasu kot eden najmočnejših klubov cele Nemčije. Gostoval je pri nas že lani s takim uspehom, da se je smatralo njegovo gostovanje za najlepše sportne prireditve lanske sezone v Ljubljani. Letos nastopi proti Iliriji z mnogo silnejšim moštvom kot lani. Ker se nahaja tudi Ilirija v jako dobri formi, kakor je dokazala v otvoritvenih tekmah, se sme računati z gotovostjo na zelo zanimivo in napeto tekmo. — Na Velikonočno nedeljo se vrši razen tega ob pol 15. uri tekma med Svobodo in II. moštvom Ilirije ter na Velikonočni ponedeljek ob pol 15. uri tekma med Slovanom in rezervno Ilirijo. — Z ozirom na veliko zanimanje, ki vlada za gostovanje T. u. SV. München, je uredila Ilirija predpogoji vstopnic pri td. J. Gorec, palača Lj. kred. banke.

— **Gradjanski v Španiji.** Gradjanski je 28. t. m. nastopil v Santanderju proti nekemu tamošnjemu klubu in izgubil tekmo s 5 : 2. Na igrišču je došlo do ponovnih škandalov. Publika je navalila na igralce Gradjanskega in jim grozila s samokresi. Sodnik je proti Gradjanskemu diktiral štiri »enajstmetrovke«. Povodom teh dogodkov je Gradjanski vložil protest pri internacionalni federaciji.

Društvene vesti.

— **»Bratstvo«** priredi na Velikonočni ponedeljek članski zlet v Litljo, kjer se vrši ustanovni občni zbor tamošnjega »Bratstva« in gled. predstava dram. odseka »Bratstva« iz Zagorja. Odhod iz Ljubljane ob 12. uri popoldne povratek ob pol 9. uri zvečer. Vožnja polovnič. Zbrališče ob pol 12. uri na glavnem kolodvoru. Bratje in sestre, udeležite se polnoštevno.

Juljska krajina.

— **»Visoki politični komisar«** za furlansko provinco Piero Pesenti je prepotoval slovenske kraje po Tolminskem in bil tudi v Idriji. Povsodi je posetil fašistovske organizacije, katere edine so mu merodajne za politično presojo slovenske pokrajine. Fašiste je vzpodbujal na delo, da se utrdi italijanska misel ob meji in vzdrži red in mir. Tako se hoče organizirati strahovanje slovenskega prebivalstva po fašistih. Znano je dalje, da oni, ki ogrožajo red in mir ob meji, so fašisti in ne slovensko prebivalstvo.

— **Spominski kamen italijanskemu mučeniku Maniacu** hočejo postaviti v Gorici, njegovem rojstnem kraju. Maniaca so Avstrijci ustrelili. V to svrhu se je izvolil poseben odbor, ki je priredil v spomin Maniaca večer, kateri bi imel dati gmotno podlago za nabavo spominskega kamna. Ali ta večer je doletel odbor priredil v slovenskem Trgovskem domu — in udeležba je bila zbog tega zelo neznamna. Celo na svoje mučenike pozabijo v sovraštvu do vsega, kar je slovensko.

— **V St. Petru na Krasu** je prišlo sedanje občinsko zastopstvo po provedeni preiskavi do ugotovitve nerednosti v občinski upravi, katere bi bilo za grešilo prejšnje zastopstvo. Gre baje za okoli desetstisoč lir. Vsa stvar je v sodni preiskavi. Italijanski listi poročajo o takih rečeh z veliko naslado in znajo skrajno pretiravati vsak dogodek. Zato je treba njihova poročila sprejemati z veliko rezervno.

— **Tihotapstvo.** Sneg je skopnel in obmejni gozdovi med Italijo in Jugoslavijo zopet dobro služijo tihotapstvu. Stražniki sicer vrše svojo službo, ali tihotapci so prefrignili ljudje in spravljajo čez mejo tudi raznovrstno živino. Dobro so oboroženi. Pod Javornikom je bil neki tihotapec ubit, neki finančni stražnik pa težko ranjen. Pri Debelem Kamnu so aretirali več tihotapev.

— **Zaplenjen tobak.** Finančna straža iz Tržica je zaplenila pri Franu Gergetu iz Doberdoba 300 paketov tobaka »Hercegovina«. Njegov tovariš Klun je imel pripeljati 400 paketov tobaka. Pri nekem Melchiju so zaplenili štiri stražniki nad 140 paketov tobaka.

NAJNOVELJŠA POROČILA.

Južna železnica.

KONFERENCA V RIMU KONČANA. — VSEBINA POGODBE O UREDITVI ŽELEZNISKE UPRAVE.

— Rim, 29. marca. (Stefani.) Konferenca o Južni železnici je danes končala delo. Podpisani sta bili dve pogodbi in sicer:

1. pogodba o ureditvi tranzita med pogajajočimi se državami in
2. pogodba o administrativni in tehnični organizaciji Južne železnice, kakor tudi ureditev finančnega režima Južne železnice.

Prva pogodba je bila podpisana od vseh interesiranih držav, druga pa je bila podpisana od držav, upravnega sveta Južne železnice in od zastopnikov sindikata delničarjev oz. lastnikov prioritet. Prva pogodba bistveno izpopolnjuje drugo.

Prva pogodba o tranzitu temelji na načelih konvencije, sklenjene v Barceloni glede mednarodnega prometa, ki pa še ni bila odobrena od signatarnih sil. Pogodba vsebuje več poglavij in določuje: 1. načelno trgovinske svobode v tranzitu na podlagi barcelonske konvencije; 2. ureditev carinske službe, obmejni promet in potniško kontrolo, dalje službo obmejnih carinaric; 3. uvedbo železniških tarifov, določenih na konferenci v Portorose, katere pogodba pa še niso od vseh držav odobrene.

ANGLIJA ODKLANJA DE JURE SOVJETSKO VLADO V RUSIJ.

— London, 30. marca. (Izv.) Tekom včerajšnje politične debata v spodnji zbornici je državni podtikan Mac Neil izjavil, da Anglija odklanja de jure priznanje sedanje vlade v Rusiji in jo priznava kot de facto, dokler vlada v Rusiji sedanj sistem družabnega reda.

FAŠISTI REŠUJEJO TRST.

— Rim, 28. marca. (K. B.) Poslanca Giunta in Banelli sta izročila danes ministrskemu predsedniku Mussoliniju spomenico, ki se tiče mnogih vprašanj glede Trsta. Ob tej priliki sta poslanca razpravljala z ministrskim predsednikom o italijansko-avstrijskih pogajanjih glede prometa preko Trsta. Mussolini je obljubil, da bo takoj preiskal to zadevo in pomagal, da Trst polagoma zopet zavzame svoj prejšnji položaj.

Trde besede, a morda umesne.

Beogradsko »Vreme«, o katerem je znano, da je v ozkih stikih z ministrstvom zunanjih del, priobčuje z ozirom na sedanjio politično situacijo zelo oster članek, ki mu je dal naslov »V borbi z iluzijami«. V tem članku izvaja med drugim: »Ako bi se bili v trenutku, ko so se po zmagnosni vojni še vodila pogajanja o miru, razgovorjali, mesto da smo se v opejnosti bratili, v jeziku trgovcev in diplomatov s Hrvatmi in Slovenci, bi danes mnogo jasneje gledali v bodočnost. Takrat so Hrvati in Slovenci še imeli možnost, da iščejo še druge orientacije, kakor je ta v okviru sedanje države. Takrat bi se morali obvezno opredeliti, ali hočejo pasti v krog nemških, italijanskih in madžarskih interesov ali v okvir naše države. V teh časih je vladalo v nas jugoslovensko oduševljenje in pri nas je vsa javnost izgubila čustvo za stvarnost. Samo med Hrvati in Slovenci se je kazalo iz razumljivih in oportunističnih razlogov pravo razpoloženje. Oni so čakali, da se zaokvirji država in da se zasigura njihov obstanek, da nato nastopijo s svojo pravo barvo. Ti ljudje, zaradi katerih smo izgubili Skader, so se še osmellili, da nam očitajo mlačnost in nezadostno skrb za njihove kraje. Čim so postali svobodni, so se požurili, da oddajo svoje glasove Radiću, jutri pa morda še kakšnemu hujšemu separatistu. Srbski narod je v tej vojni pretrpel ogromne žrtve, kakršnih do danes ni položil noben narod na žrtvenik svoje svobode in svobode svojih bratov. V svoji veliki zgodovinski misliji je zagiral obstanek tako Hrvatom kakor Slovincem. Sedaj, ko je nastopil čas, da se uredi ta država, za katere ustvaritev so Hrvati in Slovenci oddajali strele na Gučevu in pri Šabcu, ali v naša čela, prihajajo oni z republikanskimi zahtevami in z željami, da se ustvari država v državi in da se uniči vse, kar je srbsko. Zares, naše potrpljenje je prekoračilo že vse meje. Čas je že, da se osvobodimo iluzij, ki so nam provzročale samo škodo. Mi moramo v prvi vrsti misliti na sebe in na svoje interese. V času, ko smo se pripravili z Radićem, je bila Južna Srbija, telo našega telesa, kot pastorka. Ako že trobijo na vse grlo in ako so že zastrupili svoje ljudstvo z lažjo, da beogradske vlade samo ropajo, uničujejo in kradejo njihovo imetje, potem je treba, da pričnemo voditi tako politiko, da njihove obtožbe ne bodo prazne. Ako hočejo za vsako ceno postati Irski, naj postanejo to, toda predhodno morajo preiti skozi režim,

AMERISKI TRGOVCI NA DUNAJU.

— Dunaj, 29. marca. Več ameriških delegatov je prislopo z mednarodnega kongresa trgovskih zbornic v Rimu sem, da prouče tukajšnje gospodarske razmere in perspektive industrijskega razvoja. Med drugimi se nahajajo v delegaciji tudi prezident in viceprezident washingtonske trgovske zbornice, zastopnik bostonske trgovske zbornice in zastopnika univerze v Columbij. Kakor poroča »Neue Freie Presse« je danes delegacija obiskala zveznega ministra za zunanje zadeve in generalnega komisarja dr. Zimmermanna.

NEMŠKA SPOMENICA O REPARACIJAH.

— Washington, 29. marca. (Reuter.) Nemška spomenica glede reparacij, ki je bila pred kratkim izročena državnemu taniku Hughesu, soglašaja baje z ameriškim predlogom o ustanovitvi mednarodne komisije. Južna železnica.

SMRT ČEŠKOSLOVAŠKEGA PILOTA.

— Praga, 30. marca. (Izv.) Po poročilih iz Vratislave je češkoslovaški pilot Cabzdil pri večerajšnjem zračnem poletu padel z aparatom z značne višine na tla ter bil takoj mrtev.

GROFJE HENCKEL - DONNERSMARK POSTANEJO POLJSKI DRŽAVLJANI.

— Dunaj, 30. marca. (Izv.) Po poročilih »Neue Freie Presse« je grofovsko rodbina Henckel-Donnersmark zaprosila in tudi dosegla poljsko državljanstvo. Ta grofvska rodbina ima velikanska posestva v Jugoslaviji, v Gornji Sleziiji, v Avstriji in v Italiji. Grofje so lastniki sedaj pod Italijo spadajočega svinčenega rudnika ob Rabeljskem jezeru. Ker so imeli velike sitnosti od strani italijanske vladi radi sekvstara tega rudnika, so po nasvetu rudniške uprave zaprosili za državljanstvo kake zaveznikove prijazne države, da tako ohranijo Rabeljski rudnik.

Borzna poročila.

— Borze danes radi bližajočih se praznikov niso poslovale.

— Curih, 29. marca. Zagreb 5.475, Berlin 0.02525, Praga 16.10, Milan 26.925, Paris 35.925, London 23.355, Newyork 5.415.

— Trst, 29. marca. Zagreb 20.40, Berlin 1.099, Praga 60.25, Pariz 133.75, London 94.15, Newyork 20.10, Curih 370.—

Poizvedbe.

— Oseba, ki je v četrtki popoldne 29. t. m. namenoma ali pomotoma vze la zavitek z vsebino čevljev in druge reči se naproša, da vrne. Dotični gospod, ki jih je opozoril, da vozi proga proti Kamniku, pozna osebo. Zato se naproša, da jih vrne na I. B. poštno ležnico, Kamnik, če ne, se bode sodniško postopalo.

Razne stvari.

• Redka promocija. Na dunajski univerzi je pred kratkim promoviral za doktorja medicine prvi Kitajec. Mladi kitajski doktor Oei Kiau Pik je že preje dobil doktorsko diplomu na Holandskem. Pred dvema leti je prišel v svrhu prakse na dunajsko kliniko, kjer je sklenil pridobiti si še dunajski doktorat. Predno se vrne domov, ostane še nekaj časa na Dunaju, da se specializira za otroške bolezni.

• Katalog carskih dragocenosti. Moskovske »Izvestija« poročajo, da namerava sovjetska vlada v kratkem izdati ilustrirani katalog o carskih dragocenostih, ki se nahajajo v boljševiških rokah. Katalog bo izdan v ruskem francoskem in angleškem jeziku in bo namenjen, kakor trdijo boljševiki, ruskemu in inozemskim narodom, da spoznajo te nenavadne dragocenosti. Istosčasno pa hočejo boljševiki izdati tudi serijo razglednic s snirukom carskih regalij.

• Sovjetska anekdota. Neke kozarica divizija rdeče armade je izvolila francosko komunistično stranko za svojega šefa, francoskega komunisto Cachena pa za »častnega pešca« te divizije.

• Francoski aviatiki na poti okrog sveta. Nekaj francoskih aviatikov se je odločilo izvršiti polet okrog sveta in sicer preko Italije, Sirije, Perzije in Indije. Časovno polet ne bo omejen. Aviatiki se bodo ustavili povsod, kjer bo treba in ostali na mestu dotlej, dokler ne bodo povrnjeni in urejeni aprati. Polet se vrši pod zaščito države.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSIEMŠEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Dobro seno proda
JULIUS, mesar, Sv. Petra
cesta št. 79. 3119

ISCE SE energičen, zveden
lovski in gozdni čuvaj.
Prošnje je poslati na gozdni urad
v Oplotnici. 3247

Otroške obleke
za dečke in deklice, damske bluze,
predpisne ter razno perilo za go-
spode in dame nudi v veliki izbiri po
znižanih cenah. Tvrda
F. in I. GORIČAR.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 29.
3243

Na stanovanje
in hrano ali brez iste se sprejme več
gospodov, eventualno zakonski par brez
otrok, električna razsvetljava na razpo-
lago. Istotam se proda motorno kolo in
stavbena parcela na solčni legi. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 3319

Vizitke in kuverte
priporoča

Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Direktno zastopstvo
severoameriških tvrdk za razne izdelke
ali pridelke kot: avtomobile, mehaniko,
orodje, manufakture itd. izposluje od-
govornim interesom
American d. z o. z.
Ljubljana, Beethovnova ulica 10.
Afilirani zavod: Jugoslav American
Corporation, New York. 3186

Elektrarna
škofja Loka
in okolica d. d. v Škofji Loki je skle-
nila na obnem zboru dne 25. marca t. l.
izplačati sledeče dividende za leto 1922:
za navadne delnice po 4— Din; za pri-
oritne delnice po 6— Din na delnico
izplačljivo od 10. aprila 1923 do 9. a-
prila 1926.
Dividende, ki se dvignejo do
9. aprila 1923, zapadejo.
Dividende se izplačujejo v pisarni
elektrarne v Škofji Loki, Spodnji trg
št. 57 ali pa pri Okrajni hranilnici in
posojilnici v Škofji Loki.
3318 Predsedstvo.

Vabilo
na
redni občni zbor
I. slovenske tovarne mineralnih vod,
sodavice in brezalkoholnih pijač
reg. zadruga z omejenim poročtvom
v Ljubljani
ki se vrši v sredo, 11. aprila 1923
ob 3. popoldne v zadrugi pisarni,
Slomškova ulica 27.
Dnevni red:
1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo o poslovanju.
3. Poročilo o nadzorstvu.
4. Revizijsko poročilo.
5. Odobritev računskega zaključka
in razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelnika in namestnikov.
7. Volitev nadzorstva.
8. Volitev razsodišča.
9. Sprememba pravil.
10. Raznotherosti.
K obilni udeležbi vabi
načelnstvo.
OPOMBA: Drugi odstavek § 23 za-
družnih pravil se glasi: Ako jih ni ob
določeni uri toliko navzočih, vrši se po-
zneje drugi občni zbor, kateri
sklepa brez ozira na število udeležencev.

Zahvala.
Za vse izraze sožalja povodom smrti
Petra Štempiharja
se pristrčno zahvaljujemo.
KRANJ, dne 29. marca 1923.
Zaljubljeni ostali.

Meblovano sobo
eventualno s hrano, išče mlad, samosto-
jen gospod. Naslov v upravi Sloven.
Naroda. 3205

Tihi družabnik
s 150—200 000 Din v gotovini se sprejme
tako v veliko trgovino z mešanim blagom
v večjem industrijskem trgu na deželi
Naslov se izve v upravi lista. 3201

Kijevskega sena
okoli 3000 kg proda po najvišji dnevni
ceni. Vprašanja na gospo Julija Šter-
benz, Mozeli pri Kočevju. 3176

Dobro idočo trgovino
ODDAM TAKOJ V NAJEM do-
tičnemu, ki mi plača za pet let na-
jemnino v naprej. Nahaja se na pro-
metnem kraju v večjem trgu Slove-
nije, s krasnim stanovanjem. Vpra-
šanja pod Briljantna bodočnost/3246
na upravo Slov. Naroda.

Svarilo.
Ker se je primerilo, da so gotove
osebe na moj račun delale dolgove,
svarim tem potom vsakega, da nisem
plačal za nikogar, bodisi kdorkoli
hoče.
Planina pri Rakeku, 28. marca 1923.
3200 Ivan Modričan

Oporemljena
soba
na Bleiweisovi cesti se odda solidnemu
gospodu. Naslov pri Aloma Company
d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.
3203

LANDAVER
provostin, za 2 konja ima na prodaj.
A. Suković, Ljubljana, Turjaški trg 3

Prostori za trgovino
in stanovanje
se iščejo v najem v prometnem
kraju Slovenije v mestu ali na deželi.
Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod
„Promet 3107“. 3107.

Gostilničarji pozor!
Zaradi preselitve SE PRODA jako
poceni takozvani »DAMSKOKAPEL-
NI ORKESTRION«, popolnoma do-
bro ohranjen, firme Hupfeld, z dva-
ma valjema, katerih vsak igra osem
komadov. Orkestrion igra klavir, man-
dolino, orgle, ksilofon itd. ter ima
popolno bilo. — Več: Bozin BENKO,
gostilničar, Belovar, Hrvatska. 2872

Nova enonadstropna
hiša
na Skofelci, ležeča ob cesti, oddaljena
od kolodvora komaj 5 minut, z dvema
stanovanjema, od katerih je eno takoj
na razpolago, se proda. Hiša je priprav-
na za vsako obrt. Pojasnila daje odvet-
pisarna dr. M. PIRCA, v Ljubljani, Ci-
gajetova ul. 1, kjer se izvedo pogoji.

Velika
njiva
26.000 m² se odda v najem v
Mostah pri Ljubljani v bližini
kemične tovarne enemu ali več
interesentom. Natančneje se po-
izve v tovarni kemičnih izdelkov
Golob & Ko., Vič.

Prodaj
deset voz gnoja. Cena po dogovoru.
Naslov v upravi Slov. Naroda. 3169

Kateri lastnik
klavirja
bi dovolil proti plačilu gojenki Glasbene
Matice tedensko 4 ure večje. Ponudbe
pod „Vežba 3172“ na upr. Sl. Naroda.

Smirnska preproga,
skoraj nova (320 × 220) NA
PRODAJ. — Ogleda se pri: Fr.
Ks. Casper, Vegova ulica 6. 3240

Sobo v sredini mesta,
prazno in s posebnim vvhodom,
ODDAM LE PROTI NAGRADI
ali predplačilu polletne najemni-
ne. — Naslov pove uprava lista. 3102

PORTAL z železnimi roletmi
se proda.
Tvrda Henrik KENDA, Ljub-
ljana. 3298

Gospodična,
večja slovenske in nemške korespon-
denca, strojepljiva in knjigovodstva,
SE SPREJME TAKOJ. Pismeno ali
ustmeno. — JUGOSLOVANSKO IM-
PORTNO IN EKSPORTNO POD-
JETJE, podružnica KRANJ. 3310

Za izdelovanje
damskih oblek in plaščev
se priporoča tvrdka Setino-Berain,
Kongresni trg 6. Naročila z dežele se
točno izvrše. 3038

Takoj se sprejmeta
dva dobra URARSKA POMOČ-
NIKA. — Ponudbe naj se poš-
ljejo na tvrdko R. Bizjak, urar,
Maribor. 3225

Kot učenec
v kako manufakturno ali špece-
rijsko trgovino ZELI VSTOPITI
krepak deček iz boljše rodbine.
— Ponudbe pod: »Pridnost in pošto-
nost/3136« na upravo Slov. Nar. 3136

Išče se kot družabnika
za večje, dobro vpeljano lesno indus-
trijsko podjetje na parni pogon
LESNEGA TRGOVCA, vsaj neko-
liko večšega mizarstva, s kapitalom
100.000 Din. Ugodna prilika! — Po-
nudbe pod: Agilen obratovodja/3156
na upravo Slov. Naroda.

Prodaj zlato brošo
z velikim diamantom, briljanti
in koralami za 2500 dinarjev; pri-
pravno za pirhe. — Gradišče 3,
I. nadstropje (Jenko) od 1. do 2.
ure popoldne.

Ženitna ponudba.
Ločen železničar, 42 let star, želi
znajanja v svrhu ženitve z dobroščno
damo visoke postave, ki bi imela v
Ljubljani večje stanovanje in neko-
liko stalnih dohodkov ali pa posestvo
na deželi.
Cenji. dopisi pod »Starost in po-
goj/3297« na upravo Slov. Naroda.

Manipulant lesne stroke,
star 24 let, odslužil vojaščino, IŠČE
SLUŽBO KOT SUMSKI POSLO-
VODJA, VODJA ZAGE ali kaj sli-
čnega, spadajočega v lesno stroko.
Spričevala na razpolago. — Ponudbe
pod »Samostojna moč/3317« na upra-
vo Slovenskega Naroda.

Stavbna parcela,
pripravna za vsako industrijo,
obrtništvo ali privatnika, tik do-
lenjskega kolodvora, se radi dru-
žinskih razmer ugodno PRODA.
Naslov pri Anončnem in reklam-
nem zavodu »Apollo«, Ljubljana,
Stari trg 19/II. 3306

Prošnja.
Dotičnemu, kdor mi da naslov
(ali če se sam oglasi pri Anončnem
zavodu »Apollo«) od g. Mio Fajta,
kateri je bil med vojno v Kruševcu
pri vojaki ali ve od njega kakšne
reference, kaj se je z njim zgodilo,
dam primerno nagrado. — Naslov na
Anončni in reklamni zavod »Apollo«,
Ljubljana, Stari trg 19/II. 3307

Kavalirji!
ne pozabite, da se bliža Velika noč in
da ne zaostanete z običajnimi darili.
Najbolj prikupljivo za Vaše zlate je, če
jim poklonite kremo Zoraida, sploh
znano ljubimko krasnega spola, milo
Zoraida, katero se vedno bolj in bolj
išče. Kolonjato vodo Louis XIV in
Ruski, neobčajno fino dišete za lice
in telo. Razen tega vse vrste francoskih
pufov, kakor Coty, Nonibigant, Pi-
verjev, Pompea et Floramy. Od
Roger & Galet (Vera Violetta, Fleur
& Amour, Simon i. t. d. Parfumi in
toiletne vode prvih francoskih kosmeti-
čarjev priporoča URAR-PARFUMERIJA.
Mestni trg 11. 3173

Naznanilo.
Vljudo se naznanja, da se od
1. aprila dalje sprejemajo gosti na
priznato dobro hrano prvega in dru-
gega razreda po zmernih cenah.
HOTEL TRATNIK.

Več malo rabljenih
otroških vozičkov
SE POCENI PRODA. — Ljub-
ljana, Zvonarska ulica 1. 3215

Iščem venecijanski jarem
za 3—4 žage (liste), rabljen ali
samo v dobro uporabljivem sta-
nju. — Ponudbe na: Elsa Gorjan,
Zagreb, Akademski trg 1. 3129

Kontoaristicu
treba za samostalno vođenje
kancelarije »Hotel Centrale« Sa-
rajevo, za odmah. — Ponude uz
uverjenje te event. sliki slati
upravi hotela. 3146

Bluze
najnovjših modelov
so ravneko došlo.
A. & E. Škaberne Ljubljana
Mestni trg 10

NUDIM 7000 kilogramov ČRNE
in 3000 kilogramov SIVE
gorenjske ajde.
DOBAVA TAKOJSNJA. — Re-
fektantje dobe naslov v upravi
lista pod »Ajda/3257«.

Zamenjam stanovanje,
obatoječe iz dveh lepših sob, kuhinje
in pritlikla s večjim, s tremi ali štiri-
mi sobami, istotako v mestu, proti
nagradi. — Ponudbe na: Poštini pre-
dal št. 41. 3214

Ceno se proda zemljišče
TIK KOLODVORA V LJUB-
LJANI. — Vprašati pri anonč-
nem zavodu Drago BESEJAK.
Ljubljana, Sodna ulica št. 5 pod:
»KLADIŠČE«. 3132

Potnik,
agilen in vpeljan v Slovenijo, SE
IŠČE ZA MANUFAKTURNO
STROKO. — Ponudbe pod »Pot-
nik« na Anončno družbo Aloma
COMPANY, Ljubljana, Kongres-
ni trg 3. 3300

Zastopnike
SPREJMEMO v vseh krajih Slo-
venije pod zelo ugodnimi pogoji.
— Pismene ponudbe na: Glavno
zastopstvo, L' Union, francoska
zavarovalna družba, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 33. 3302

Zastopnik,
ki je dobro vpeljan po vseh večjih
krajih Slovenije, starejša moč, ZELI
PREVZETI PROTI PROVIZIJ SE
KAK DRUG PREDMET SPECERIJ-
SKE ALI KOLONJALNE STROKE.
— Ponudbe se prosi pod »Zastopnik
500/3286« na upravo Slov. Naroda.

Ravnokar došlo:
pomladanske
novosti

A. Šinkovic in K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.
Velika zaloga raznovrstnih OTRO-
SKIH VOZIČKOV, LESENIH VO-
ZIČKOV na štirih kolesih, DVOKO-
LES najnovjšega tipa, malih naj-
novjših MOTORČKOV, SIVALNIH
STROJEV in vsakovrstnih delov.
PNEVMATIKA na debelo in drob-
no, POCENI. — Sprejemajo se tudi
vsa popravila.
»TRIBUNA«, tovarna dvokoles in
otroških vozičkov in delov. LJUB-
LJANA, Karlovska cesta 4. 3216

Zlatahrih, tobak, grah, korenje itd.
priporoča
SEVER & RAMP, Ljubljana
Volfova ulica 12.
Zaljubljeni čak!

Prodaj se ŠIVALNI STROJ
Selo št. 46.

Dve veliki solnični sobi,
event. s pritliklinami, SE ODDA.
STA V STICNI v novi šoli. 3287

Rabimo žagarja
ZA POLNOJARMENIK. Samci
imajo prednost. — Naslov: Jera-
nova ulica 13, Ljubljana. 3267

Kupim
60 do 80 STARIH ŽELEZNIH
DROGOV (2 in pol do 3 metre
dolgi), uporabljivih za vrtno
ograj. — Oferte pod »Drogi«, na
anončno družbo Aloma Com-
pany, Ljubljana, Kongresni trg
št. 3. 3265

Kupi se stroj
ZA REZANJE BLAGOVNIH
VZORČKOV Z ZOBCI. (Zak-
kenmuster-Schneidemaschine). —
Dopisi pod »VZORCI« na Alo-
ma Company, anončna družba,
Ljubljana, Kongresni trg 3. 3314

Trgovec z lesom
ZELI ZVEZO S KAKŠNO VEČJO
LESONO TRGOVINO, kateri bi do-
lavljal les po primerni ceni ali provi-
ziji, in sicer da mu pripomore pri
nakupu gozdov in vzdrževanju de-
lavcev s kapitalom. Stopi tudi v sve-
zo, ako je primeren kapital. Vse dru-
go po dogovoru. — Ponudbe je po-
slati na upravo Slov. Naroda pod
»Kapital/3269«.

Veselo velikonočno praznike želi vsem svojim cenj. odlo-
malcem in obnem sporoča slavnemu občinstvu, da toči za praznike
svoja pristna dolenska in štajerska vina čez ulico po K 4—
pri litru ceneje. Se najtopleje priporoča JOSIP OLUP, trgovec
in gostilničar, gostilna »POD TRANČO«, Ljubljana, Stari trg
številka 1 in 2. 3293

Naprodaj novi A E G motorji
motor za vrtilni tok 4 k. s. 220/380 volt za Din 7500—
: : : 2 : : 220/380 : : 6500—
: : : 3 : : 220/380 : : 5000—
: : : 4 : : 220/380 : : 2500—
z jermenico, tračnicami in zaganjačem. V zalogi so vse druge vrste motorjev in
dinam. Elektromaterijal po najnižjih cenah.
Karol Florjančič, Celje, telefon št. 74. 3148

Kupi se
vsaka množina orehovega, javorje-
vega, hrastovega, črešnjevca in dru-
gega trdega lesa v hlokih in plohih.
Ponudbe na A. Kajfež, Kočevje. 3055

Miris
Medicinalna mila:
lyseine, katranove, katranove-žveplene, žveplenomlečno,
lanolinovo, boraks kakor tudi vse vrste toaletnega mila
nudi ob najugodnejših cenah v znani najboljši kakovosti.
Tovarna sapuna »MIRIS« d. d. Sušak. Glavno zastopstvo
in zaloga za celo Slovenijo: Družba »SLOVENIJA«, Ljub-
ljana, Gosposka ulica 4. 2942

Pri nizki ceni IGN. ŽARGI
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.
Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter
raznim perilom za moške in ženske in kravtami
na debelo in drobno. 2841
Največja zaloga potrebnih za krojače in šivilje.

Trgovska hiša
v najbližji poristosti Ljubljane, s 15 stanovanji, z zelo dobro idočo gostil-
niško in hotelsko obrtjo s koncesijo, 2 velika gostilniška lokala, 3 velike kleti
(pripravne za veletrgovino z vinom), velik košat gostilniški vrt, dve veliki skla-
dišči (prikladni za vsako veletrgovino) veliko gospodarsko poslopje, obsežen ze-
lenjadni vrt, vodovod, električna razsvetljava v hiši, tik ob železniški progi, vse
v najlepšem stanju se radi preselitve takoj proda. Za trgovce in obrtnike briljantna
naložba kapitala. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3113

Modni salon
Stuchly-Maške
Ljubljana, Zidovska ulica 3
Priporoča najnovjše modele slam-
nikov, solenih klobukov in čepic.
Priznana nizke cene.